

του Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Τόσο φιλοσοφικά όσο και επιστημονικά η αστρολογία καταρρίπτεται. Ακόμη, χριστιανική ζωή και αστρολογία δεν συμβιβάζονται μεταξύ τους. Αυτό επισημαίνουν τόσο η Παράδοση της Εκκλησίας, όσο και η Αγία Γραφή. Από την στιγμή που ορίζουμε το Θεό ως οδηγό μας, παύει πλέον να ισχύει κάθε άλλη απόλυτη εξάρτηση από είδωλα, δεισιδαιμονίες και πεπρωμένο. Όλα αυτά ανήκουν στο παρελθόν. Επρόκειτο για θρησκοληψίες και πνιγηρή ζωή επί ειδωλολατρικού εδάφους. Ο Θεός μάς θέλει ελεύθερους και ρωμαλέους, όχι υποταγμένους σε αδιέξοδους και ψεύτικους ντετερμινισμούς. Οι πιστοί εμπιστεύονται στο θέλημα του παντοδύναμου Θεού και όχι στη μαγεία και δουλεία αστρολογικών υπολογισμών και αστερισμών, των οποίων άλλωστε οι ενδείξεις και οι θέσεις έχουν αλλάξει κατά πολύ από το παρελθόν, σύμφωνα και με τα πορίσματα της αστρονομίας. Εξάλλου, οι εσωτερικοί αστρολόγοι αντιμετωπίζουν την αστρολογία σαν πίστη, όχι σαν επιστήμη, και μάλιστα αποκρυφιστική, σαν "μέρος της αρχαίας εσωτερικής παράδοσης". Στο ίδιο πλαίσιο, ο χριστιανός που έχει ουσιαστική σχέση με την αστρολογία, οφείλει να γνωρίζει ότι άγεται και φέρεται από μια προχριστιανική πλάνη, της οποίας το θρησκευτικό κοσμοείδωλο δεν ισχύει πλέον.

ΤΙ ΠΡΕΣΒΕΥΕΙ Η ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑ

Ο μοντέρνος όρος New Age (Νέα Εποχή) είναι παρμένος από την Αστρολογία. Αστρολογία είναι εκείνη η αρχαία πρακτική, που ασχολείται με «την επιρροή των άστρων πάνω στη φύση και την ανθρωπότητα» ('Το Αλφάβητο του Αποκρυφισμού', Kurt E. Koch, εκδ. Στερέωμα, 1993, σελ. 19). Οδηγός της είναι το ωροσκόπιο. Δηλαδή «ένας χάρτης του ουρανού, που ερμηνεύεται σύμφωνα με αυστηρά καθορισμένους κανόνες» ('Η ιστορία της Αστρολογίας', Manly P. Hall, εκδ. Ιάμβλιχος, 1990, σελ. 24). Για τους αστρολόγους, η ομάδα άστρων που φαίνεται στον ουρανό τη στιγμή της γέννησης του ανθρώπου, το ζώδιό του δηλαδή, καθορίζει και το χαρακτήρα του, τη ζωή του και το μέλλον του. Οι αστρολόγοι δέχονται πως υπάρχει ένα βασικό σχέδιο σύμφωνα με το οποίο κινούνται τα παγκόσμια γεγονότα και "προφητεύουν" μια σειρά από καταστάσεις, που πρόκειται να συμβούν, δεχόμενοι τον κόσμο σαν ένα σύνολο συνεχώς επαναλαμβανόμενων προμελετημένων συνθηκών, που νομοτελειακά και κυκλικά διαδέχονται η μια την άλλη (Manly P. Hall, όπου ανωτέρω, σελ. 86). Έτσι όμως, το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον για τον καθένα ξεχωριστά και για όλους μαζί σαν σύνολο είναι προκαθορισμένο, και η έννοια της ελευθερίας, το "κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν" του Δημιουργού, με το οποίο προίκισε το δημιούργημά Του, ώστε να τελειωθεί και να θεωθεί, δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη ή μάλλον αναιρείται a priori.

Η αστρολογία ξεκίνησε ως ενασχόληση με τα άστρα, τα ουράνια σώματα και τον ήλιο, με σκοπό την προσπάθεια καθορισμού της καλύτερης εποχής για σπορά και θερισμό και τη μέτρηση του χρόνου. Σταδιακά, οι αστέρες λατρεύτηκαν ως επώνυμοι θεοί και συνδέθηκε η αστρολογία με «τη μαντική, τη μαγεία και την ειδωλολατρία» ('Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας', εκδ. Βιβλικό Κέντρο Άρτος Ζωής, Αθ.

1980, σελ. 154). Απετέλεσε δηλαδή τμήμα των παγανιστικών θρησκειών ('Η Αστρολογία στους αιώνες', Francis και Dominique Clerc, στην "Ιστορία εικονογραφημένη", αρ. τ. 120, Ιούνιος 1978). Ο άνθρωπος υποδουλώθηκε έκτοτε σε ασφυκτικές και τρομακτικές δυνάμεις, που έκρυβαν τον αληθινό Θεό από τα μάτια της ψυχής του, ενώ στη Βίβλο όλες οι φυσικές δυνάμεις και τα άστρα χάνουν το ειδωλολατρικό τους περιεχόμενο, υποτάσσονται και υμνούν το Γιαχβέ, τον κυρίαρχο και αληθινό Θεό του Αβρααμικού μονοθεϊσμού και τον Ιησού Χριστό, που έδωσε τέλος στις «δεισιδαιμονίες», στην «αστρική αιτιοκρατία» και στο φόβο του «πεπρωμένου» ('Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας', όπου ανωτέρω, σελ. 154,155).

Η αστρολογία στοχεύει στο "πεπρωμένο". Αυτό ζητά να αναλύσει και ερμηνεύσει. Το πεπρωμένο όμως, η 'εσωτερική αστρολογία', που είναι ξεχωριστή θρησκεία και η πηγή απ' την οποία ξεκίνησε η σημερινή δυτική αστρολογία, το ερμηνεύει με βάση τη μετενσάρκωση και τον αποκρυφισμό. Δέχεται μάλιστα ότι μπορεί να μας υποδείξει "τη γνώση και τα μέσα για το πώς θα καθοδηγήσουμε τη μελλοντική μας γέννηση" ('Αστρολογία, Το μυστήριο των Κύκλων', Η. Ρ. Blavatsky, εκδ. Ιάμβλιχος, 1991, σελ. σελ. 18-20). "Η εσωτερική αστρολογία", τονίζουν οι οπαδοί της, "ΕΙΝΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ, είναι ένας τρόπος ζωής ... μια ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΛΗΘΕΙΑ", αναφέρει ο αστρολόγος Μάνλυ Χολ. "Η αστρολογία", συνεχίζει, "δεν μπορεί να αποδειχθεί επιστημονικά παρά μόνο όταν η ίδια η επιστήμη αποκτήσει επίγνωση των ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΩΝ ΚΟΣΜΩΝ και τις επιδράσεις τους πάνω στις τάξεις της υλικής ζωής". Επομένως, οι γνήσιοι αστρολόγοι αντιμετωπίζουν την αστρολογία σαν πίστη, όχι σαν επιστήμη, και μάλιστα αποκρυφιστική, σαν "μέρος της αρχαίας εσωτερικής παράδοσης" (Τα κεφαλαία γράμματα δικά μας) ('Η ιστορία της αστρολογίας', σελ. 12,13,37,99). Για το τελευταίο αυτό, ορισμένοι τηρούν αιδήμονα σιγή. Στο ίδιο πλαίσιο, ο χριστιανός που έχει ουσιαστική σχέση με την αστρολογία, οφείλει να γνωρίζει ότι άγεται και φέρεται από μια προχριστιανική πλάνη.

Η αστρολογία είναι άμεσα συνυφασμένη με το Ζωδιακό Κύκλο. Η αρχή όμως και η ρίζα των ζωδίων είναι δαιμονολογική. Οι αρχαίοι Έλληνες (Πυθαγόρας, Πλάτωνας, Χρυσίππος, Ξενοκράτης κ.λπ.) όταν μιλούν για δαιμόνια, τα εκλαμβάνουν σαν ενδιάμεσα όντα μεταξύ θείου και ανθρωπίνου κόσμου, «που επηρεάζουν τη ζωή και το πεπρωμένο των ανθρώπων». Τα "θεοειδή" κατά Όμηρον αυτά όντα είναι υπεύθυνα, σύμφωνα με τον Πλούταρχο, για τις "αποφράδες ημέρες", διότι έχουν ασταθή φύση και αρνητικά επηρεάζουν την καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Με το πέρασμα του χρόνου τα όντα αυτά «μετονομάστηκαν σε κοσμικές ενεργειακές δυνάμεις και απετέλεσαν τη βάση των ζωδίων» ('Αποκρυφισμός, Γκουρουισμός Νέα Εποχή', π. Αντ. Αλεβιζόπουλου, Αθ. 1993, σελ. 7, 8 και 'Ανεξήγητο', εκδ. ΩΡΙΩΝ, 1992, τόμος 2ος, σελ. 156). Όταν πέρασαν 2.160 χρόνια στο ζώδιο του Κριού, μας λένε οι Αστρολόγοι της Νέας Εποχής, οι "ουράνιες περιστροφές μετατόπισαν την εαρινή ισημερία στους Ιχθείς", το τελευταίο ζωδιακό σημείο (Manly P. Hall, όπου ανωτέρω, σελ. 146). Ήταν, ισχυρίζονται, η εποχή του χριστιανισμού. Μια εποχή πόνου, ανισότητας, καταπίεσης, οικολογικής αναστάτωσης, πολέμων και διακρίσεων. Στη νέα περίοδο του Υδροχόου, που ανατέλλει, οι αποκρυφιστές διδάσκουν το τέλος του Χριστιανισμού και τη γέννηση μιας νέας θρησκείας (πανθρησκείας), νέου πολιτισμού (Παγκόσμια Τάξη πραγμάτων), νέας συνείδησης

(μυστικιστικής) και νέου "Μεσσία" (του Υδροχοϊκού Χριστού), που θα αναλάβει στο τέλος την Παγκόσμια Κυβέρνηση. Οι θιασώτες της αστρολογίας έχουν αυξηθεί στην εποχή μας. Μια εποχή που απέρριψε τη θρησκεία στο όνομα του ορθολογισμού και του θετικισμού και, επειδή η θρησκεία είναι βασικό συστατικό στοιχείο της ψυχοσύνθεσης του ανθρώπου, τώρα ξαναγυρίζει ως αποκρυφισμός, μαγεία και παραθρησκεία. Γι' αυτό στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Αγγλία, την Αμερική και τις Η.Π.Α., οι μαθητές της 'αστρο-σοφίας' αυξάνονται καθημερινά.

Το μόνο που παρέχει, βέβαια, η αστρολογική ενασχόληση στους αφελείς είναι δεισιδαιμονία και λατρεία αλλότριων θεών, αφού ειδωλολατρία σημαίνει τη λατρεία οτιδήποτε ή οποιουδήποτε άλλου εκτός του αληθινού Θεού. Και σαν τέτοια είναι κατακριτέα από το Θεό στην Παλαιά Διαθήκη, από τους Προφήτες, τους Πατέρες της Εκκλησίας και τους Ιερούς Κανόνες, που αποδοκιμάζουν την αστρολογία σαν ψεύτικη και ψυχοφθόρα ενασχόληση.

ΑΝΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ

1. Από την πλευρά της φιλοσοφίας

Για το διάσημο φιλόσοφο και εκπρόσωπο της Σχολής της Φραγκφούρτης, Τέοντορ Αντόρνο, η αστρολογική "κουλτούρα" είναι σύμπτωμα πνευματικής οπισθοδρόμησης της κοινωνίας, που διευκολύνει την επικράτηση αυταρχικών και ολοκληρωτικών τάσεων, γιατί είναι "μια ιδεολογία της εξάρτησης". Με την εργασία του "Τα άστρα κάτω στη γη" (εκδόσεις Πρίσμα, μετάφραση: Φώτης Τερζάκης), ο Αντόρνο "έδειξε ότι η αστρολογική ιδεολογία εναρμονίζεται με τον καθολικό σκοπό της κυρίαρχης ιδεολογίας, στο μέτρο που προωθεί την αποδοχή του δεδομένου, ενισχύει την αίσθηση του μοιραίου, την εξάρτηση και την υπακοή, παραλύει τη θέληση για αλλαγή των κοινωνικών συνθηκών και αναπαράγει τελικά το status quo μέσα στο πνεύμα των ανθρώπων (βλ. και Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 21-1-1996, σελ. 52). Σημαντική συμβολή του Ιουδαϊσμού και του Χριστιανισμού στη φιλοσοφία και την επιστήμη υπήρξε η απομυθοποίηση της φύσης των ουράνιων σωμάτων και η αντιμετώπισή τους ως αψύχων υλικών. Η ζωή μας για τις δύο αυτές εξ Αποκαλύψεως θρησκείες εξαρτάται όχι από τα ζώδια και τους αστερισμούς, αλλά από την Πρόνοια και την αγάπη του Θεού αφ' ενός και από τον προσωπικό μας αγώνα αφ' ετέρου.

2. Από την πλευρά της επιστήμης

Φημισμένοι αστρονόμοι σε αρκετά επιστημονικά συνέδρια αρνήθηκαν την εγκυρότητα και φερεγγυότητα της αστρολογίας. Τα ουράνια σώματα (ήλιοι, πλανήτες, δορυφόροι, κομήτες, κλπ.), αποφαίνονται οι αστρονόμοι, είναι άψυχα αντικείμενα, που επηρεάζουν ελάχιστα την ψυχοσύνθεσή μας, μπορούν να συσχετισθούν με φυσικά φαινόμενα (πχ. παλίρροιες) ή να επηρεάσουν τα ραδιοφωνικά κύματα, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να επέμβουν στο παρόν και το μέλλον μας, να προκαλέσουν "τύχη ή ατυχία", να μας αλλάξουν χαρακτήρα ή θέληση, να μας οδηγήσουν στη ζωή ή στο θάνατο.

3. Εξ επόψεως χριστιανικής

Στην Παλαιά Διαθήκη, ο Θεός δια του προφήτη Ησαΐα εξαγγέλλει: "Πολύ έχεις κοπιάσει στις συσκέψεις σου και τις αποφάσεις σου. Ας σταθούν τώρα όρθιοι και ας σε σώσουν οι αστρολόγοι του ουρανού, αυτοί που (τάχα) βλέπουν τους αστέρες και μαντεύουν το μέλλον, ας αναγγείλουν σε σένα τι πρόκειται να συμβεί εναντίον σου. Να όλοι αυτοί σαν φρύγανα θα κατακαούν στη φωτιά" (Ησαΐας: 47, 12-15).

Στο Δευτερονόμιο, ο Θεός αυστηρά προειδοποιεί: "Δεν πρέπει να υπάρξει ποτέ μεταξύ σας Ισραηλίτης, ο οποίος, για να εξαγνίσει τάχα τον υιό ή τη θυγατέρα του, θα περνά αυτούς δια του πυρός, ή άλλος ο οποίος θα ζητά μαντείες ή θα λέγει μαντείες, ή θα παρατηρεί σημεία και οιωνούς, για να εξακριβώσει το μέλλον. Δεν θα υπάρχει μεταξύ σας μάγος, που θα ψάλλει μαγικές ωδές, ούτε άνθρωπος που θα φαίνεται να μιλά από την κοιλιά του (εγγαστρίμυθος), ούτε τερατοσκόπος (που θα παρατηρεί τάχα τέρατα στον ουρανό για να προλέγει το μέλλον), ούτε άλλος (πνευματιστής) που θα ερωτά τους νεκρούς. Εκείνος, που θα πράττει αυτά είναι μισητός και αποκρουστικός στα μάτια του Κυρίου του Θεού σου" (18, 10-12). Άλλωστε, μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας καταφέρθηκαν με οξύτητα εναντίον της ειδωλολατρικής αστρολογικής πλάνης (Μ. Βασίλειος, Γρηγόριος Θεολόγος, Γρηγόριος Νύσσης, Ιωάννης Χρυσόστομος, Ιωάννης Δαμασκηνός), αλλά και ο 36ος κανόνας της τοπικής Συνόδου της Λαοδικείας ορίζει: "ου δει ιερατικούς ή κληρικούς, μάγους ή επασιδούς ή μαθηματικούς (αστρολόγους) είναι". Ο πανεπιστήμων Μέγας Βασίλειος αποφαινεται ότι είναι μάλλον ανέφικτο να προσδιορίσει κανείς τις εκάστοτε θέσεις και τα σχήματα και τις κινήσεις των άστρων και των ουρανίων σωμάτων, γιατί είναι πράγματι αιεκίνητα και μεταβάλλεται τάχιστα το παρόν τους. Δεν μπορεί, δηλαδή, να βασιστεί κανείς σ' αυτά, για να προβλέψει τις μελλοντικές τύχες των ανθρώπων και των εθνών ('Και σήμερα είδωλα;' αρχιμ. Γ.Ι. Δημοπούλου, εκδ. Σωτήρ, Αθ. 1992, σελ. 35,39).

Ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, στο μνημειώδες έργο του "Έκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως", αφού επισημαίνει ότι η αστρολογία ξεπήδησε μέσα από την προχριστιανική αλογία και πλάνη, συμπεραίνει: "Επειδή δημιουργηθήκαμε από τον Δημιουργό με ελεύθερη βούληση, είμαστε κύριοι των πράξεών μας. Διότι, αν όσα πράττουμε, τα κάνουμε λόγω της κινήσεως των αστέρων, τότε ό,τι κάνουμε γίνεται αναγκαστικά. Ό,τι όμως γίνεται αναγκαστικά, δεν είναι ούτε αρετή, ούτε κακία". Στην τελευταία περίπτωση αυτή, ο κόσμος δεν θα είχε κυβερνήτη το Θεό και ο άνθρωπος δεν θα είχε το αυτεξούσιο ('Σύγχυση - Πρόκληση - Αφύπνιση', π. Γ. Μεταλληνού, εκδ. Αρμός, Αθ. 1991, σελ. 29,30). Ακόμη, αν όλα ήταν «αποτέλεσμα ανάγκης», θα ήταν «περιττοί και οι νομοθέτες», περιττοί και οι «δικαστές» και οι ελπίδες των χριστιανών θα ήταν άχρηστες και μάταιες, εφόσον οι πράξεις μας δεν θα ήταν αποτέλεσμα εσωτερικής ελεύθερης βούλησης, αλλά επακόλουθο της ειμαρμένης. Τότε, ούτε η δικαιοσύνη θα ετιμάτο, ούτε η αμαρτία και η παρανομία θα έπρεπε να τιμωρείται ('Και σήμερα είδωλα;', όπου ανωτέρω, σελ. 36). Επομένως, οι χριστιανοί γνωρίζουμε πως όλη η κτίση και Δημιουργία είναι στα χέρια και μόνο του Θεού, που είναι ο απόλυτος Κύριος του σύμπαντος, ως προσωπικός δημιουργός του. Ο άνθρωπος, που είναι πλασμένος "κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν" Του, έχει ελεύθερη βούληση και μπορεί να υπερβαίνει την ενστικτώδη φύση του,

καθοδηγώντας την, και μεταμορφώνοντάς την προς την οντολογική του τελείωση, δηλαδή τον αγιασμό του.